

KIRGIZİSTAN'DA YAŞAYAN AHISKA TÜRKLERİNİN VATAN ZİYARETİ

Nilüfer DERVİŞOVA

Kırgızistan'da yaşayan Ahıska Türklerinden bir grup, 2013-Aralık ayının ilk haftası içinde anavatan Ahıska'yı ziyaret etti. Türk İşbirliği ve Kalınma Ajansı (TİKA), Türkiye Cumhuriyeti Bışek ve Tiflis Büyükelçiliklerinin desteği ile gerçekleşen geziye, Kırgızistan'ın Oş, Celalabad ve Çuy bölgelerinden 24 Ahıskalı katıldı. Kırgızistan Ahıska Türkleri Derneği Başkanı Reşat Şamilov'un öncülüğünde gerçekleşen gezide Ahıska'nın *Abastuban, Vale, Agara, Okam, Entel, Sxaltbila, Xarcam, Goders, Pulate, Tribon, Sür, Ab, Kaxaret* vs. gibi köyleri ziyaret edildi.

Ahıska'da dünyaya gelmiş, hayatının baharında sürgüne gitmiş ve bugün ömrünün sonbaharını yaşayan Ahıskalılar, 70 yıl sonra, doğup büyüdüğü yerleri dolaştılar. 1944 yılında bir gece ansızın sürüldükleri topraklara tekrar ayak basmak ve havasını solumak, onlara tarifi imkânsız duygular yaşattı. Doğdukları, gülüp oynadıkları köyleri ve evleri ziyaret ettiler. Yıkılmış camilerde namaz kıldılar. Kendilerinden sonra buraya gelip halen orada yaşamakta olan farklı milletlerden insanlarla tanıştılar. Bir haftalık vatan ziyareti, onlar için büyük bir mutluluk kaynağı oldu.

Vatana seyahat programını organize eden Kırgızistan Ahıska Türkleri Derneği Başkanı Reşat Şamilov şunları söyledi:

"Vatan, Allah'ın insanoğluna verdiği en büyük nimetlerden biridir. Bizim dedelerimizin, ninelerimizin ve akrabalarımızın

yattığı topraklar Ahıska'dır. Büyüklerimizi buralara getirme maksadımız, doğdukları, büyüdüğü ve ilk okula gittikleri toprakları bir daha görebilmeleridir. Zira vatan hasreti onların burnunda tütüyordu. Yaş ilerledikçe bu hasret daha da tesirli oluyor. Çocuklarını, torunlarını ve yeni nesli düşünmeye başlıyor. Biz dernek olarak imkân çerçevesinde 24 büyüğümüzü vatan topraklarına getirerek bir nebze olsun onların hasretini dindirdik."

Ahıska ziyaretine danışman olarak Türkiye'den katılan İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Rüstem Mürseloğlu, Bizim Ahıska dergisi için gözlemlerini şöyle ifade etti:

"Kırgızistan Ahıska Türkleri Derneği tarafından gerçekleştirilen geziye danışman olarak katıldım. Ahıska'ya daha önce birçok defa gitmiş, dolaşmıştım. Fakat hiçbir gezi bu seferki gezimiz kadar anlamlı değildi. Bu ziyaret çok farklı bir öneme sahipti. Büyüklerimizin doğup büyüdüğü ve bir anda topyekûn sürüldükleri köyleri tek tek dolaştık.

Yaşlı büyüklerimizin hatıraları canlandı, koşup büyüdüğü sokakları, gittikleri camileri ve yaşadıkları evlerini gördüler. Hatta bazıları yerli halktan arkadaşlarını bile buldu. Ahıskalı Fazıl dede, yıllar önce tanıştığı Ermeni arkadaşıyla karşılaştı. Birlikte hasret giderdiler ve sohbet ettiler. Fazıl dedenin arkadaşı Türkçeyi çok güzel konuşuyordu.

Ahıska'da dikkatimizi çeken en önemli şeylerden birisi yerli halkın çok güzel Türkçe konuşmasıydı. Türklerin Ahıska'dan yıllar önce sürülmesine rağmen oralarda hâlâ Türkçe yaşıyordu. Eski komşular dilimizi konuşuyorlardı. Bu da bizim için bir sevinç kaynağı oldu. Üstelik bu halk sadece Türkçe konuşmakla değil, gösterdikleri sıcak ilgi ve samimiyetle de bizi duygulandırdı. Kırgızistan'dan gelen büyüklerimizi eski köylerine götürmek için, kaldığımız otele taksici çağırmıştık. Bu taksici bir Ermeni'ydi. Fiyat konusunda bizi kandırmasın diye de orada yaşamakta olan Ahıskalılardan birini aldık. Taksici bizimle tanışınca çok mutlu oldu ve sadece benzin parası aldı. Bu da kayda değer bir hatıra olarak kaldı.

Bütün bu güzel duygular yanında içimizi burkan şeyler de vardı. Bugün Ahıska'da yaşayan yaklaşık 25 Türk ailenin durumları bizi çok üzdü. Zira onların ne vatandaşlık ne de çalışma hakları var! Ahıska ve Batum'da çiftlik ve inşaatla çalışarak geçimlerini sağlıyorlar. Hâlâ oturma izni ve kimlik konusunda sıkıntı yaşıyorlar. Hem devletin hem de sivil toplum kuruluşlarımızın bu konuyla ciddi bir şekilde ilgilenmesi gerekir. Bu konuda görevin kime düştüğünü hemşerilerimiz biliyor! Anlamsız toplantılara veya sürtüşmelere değil, samimî ve ciddi girişimlere ihtiyacımız var."

Grupla birlikte Bişkek'ten gelen Anadolu Ajansı Muhabiri Nezir Aliyev de duygu ve düşüncelerini dergimiz için özetledi:

"Daha önce dedelerim, ninelerim hep anlattılardı Ahıska'yı. Ahıska'nın dağlarını, suyunu, havasını ve yaşadıkları iki katlı evleri anlattıklarında

çok fazla inandırıcı gelmezdi bana. Fakat Ahıska'yı ziyaretimde, büyüklerimizin ne kadar doğru söylediklerini anladım. Dernek başkanımızın öncülüğünde yaptığımız Ahıska gezimiz o kadar anlamlı ve güzel geçti ki anlatamam. Çok verimli bir hafta geçirdik vatanda. Bu süre içerisinde beni en çok etkileyen, yerli Gürcü ve Ermenilerin bizi sıcak karşılaması ve ilgi göstermesiydi. Dedelerimizin kendi yaşadıkları evleri hemen tanıdılar, hatırladılar ve kapıyı çaldıklarında karşılarına yaşlı Ermeniler çıktı! Hatta bazıları birbirini tanıdı, sevinç ve gözyaşlarıyla hasret giderdiler. Bu evlerde yaşayan Ermeniler, evlerin Türklere ait olduğunu hiç tereddüt etmeden dile getiriyorlardı. Ahıska'da halk bize, 'Türklerin Ahıska'ya yerleşmelerine izin mi verdiler yoksa?' diye sordular. Burada yaşayan halkın Ahıska şivesiyle çok güzel Türkçe konuşması ise bizim için ayrı bir mutluluk kaynağı oldu. Ermeni dedelerine Türkçeyi bu kadar uzun sürede nasıl unutmadıklarını sordum. Şöyle cevap verdiler: 'Türkçeyi yedi yaşında öğrendim ve o günden beri hiç unutmadım. Hem nasıl unutabiliriz ki, biz Türkleri çok özleyoruz ve dönmelerini bekliyoruz!' oldu. Bu geziyle Ahıska'ya bir yol daha açmış olduk. Umarız bu herkes için bir örnek olur."

Ahıska seyahatine katılan Godersli Vatan dede, duygularını bir manzumeyle ifade etti:

Selamün aleyküm ey aziz vatan,
Bizden yüz çevirme Mevlâ'dan utan,
Onulmaz yaradır ettiğin hatan,
Âh edip ağlıyor koynunda yatan.

Diz üstü düştüm yüz tuttum kıblaya,
Dualar ettim, yalvardım Mevlâ'ya,
Köyüm Goders'deki yayla, dağlara,
Nasip eyle vatanıma varmaya.

Adım Godersli **Vatan**'dır, biline,
Gurbet derdi yüreğimden siline,
Duyan söyler oğlu, kızı, geline,
Vatan haktır, herkes dönsün eline.

Not: Fotoğraf ve şiir, Kırgızistan Derneği'nden...